

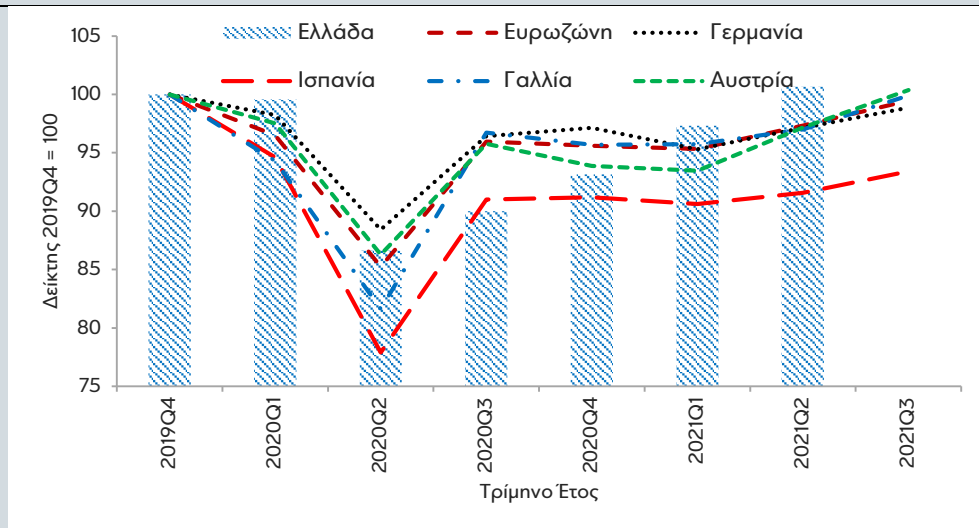
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

5 Νοεμβρίου 2021, Τεύχος 395

Συνεχίστηκε η ανάκαμψη το 3^ο τρίμηνο 2021 – Η αναζωπύρωση της πανδημίας και η ενεργειακή κρίση δημιουργούν πτωτικούς κινδύνους για το 4^ο τρίμηνο 2021

Σύμφωνα με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις των εθνικών λογαριασμών του 3^{ου} τριμήνου 2021 (πηγή: Eurostat), το πραγματικό ΑΕΠ στην Ευρωζώνη ενισχύθηκε σε τριμηνιαία βάση κατά 2,2%, οριακά υψηλότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (2,1%). Ο ετήσιος πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο 3,7%, αρκετά χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2^ο τρίμηνο 2021 (14,2%) λόγω εξάλειψης της θετικής επίδρασης βάσης του 2^{ου} τριμήνου 2020. Αναμφίβολα, η περίοδος Μαρτίου-Μαΐου 2020, δηλαδή το διάστημα εφαρμογής του πρώτου γύρου των περιοριστικών μέτρων, αποτέλεσε τον πυθμένα του οικονομικού κύκλου της πανδημίας COVID-19. Παρόμοια μακροοικονομική επίδοση – σε ποσοτικούς όρους – με αυτή της Ευρωζώνης, επέδειξαν οι περισσότερες χώρες της ΕΕ-27 για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (βλέπε Σχήμα 1).¹ Ενδεικτικά, η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ στο Βέλγιο επιβραδύνθηκε στο 4,7% το 3^ο τρίμηνο 2021 από 15,1% το 2^ο τρίμηνο 2021, στην Ισπανία από 17,5% στο 2,7%, στη Γαλλία από 18,8% στο 3,3%, στην Ιταλία από 17,0% στο 3,8%, στην Αυστρία από 12,6% στο 4,8% και στην Πορτογαλία από 16,1% στο 4,2%.

Σχήμα 1: Ελλάδα και Χώρες της Ευρωζώνης – Πραγματικό ΑΕΠ, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

Πηγή: Eurostat, Eurobank Research

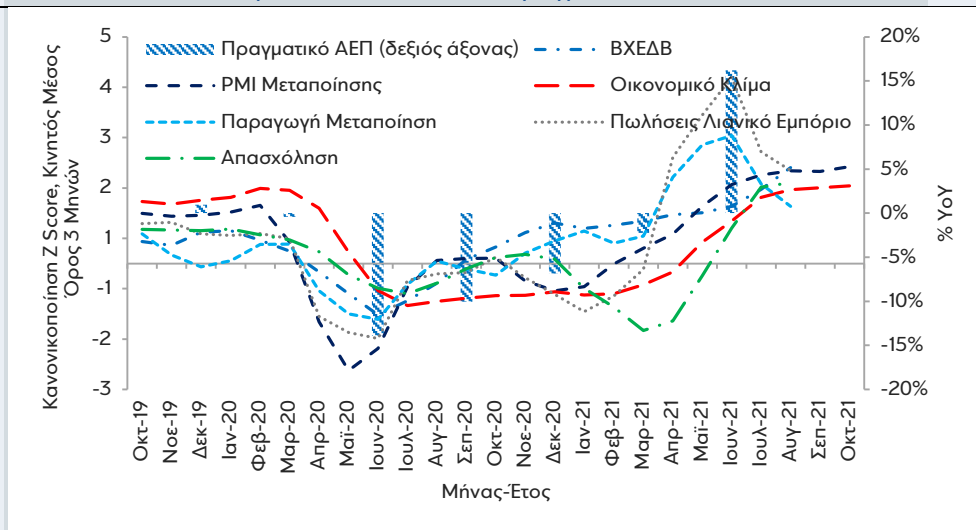
¹ Βλέπε τη σχετική δημοσίευση της Eurostat (29/10/2021): <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11563347/2-29102021-BP-EN.pdf/e8d47562-a783-9b7c-c1f6-0241602abbd9?t=1635490030844>

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr

Οι εθνικοί λογαριασμοί της Ελλάδας για το 3^ο τρίμηνο 2021 είναι προγραμματισμένο να δημοσιευτούν στις 6 Δεκεμβρίου 2021. Σημειώνουμε ότι το 2^ο τρίμηνο 2021 ο τριμηνιαίος και ο ετήσιος πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης στην Ελλάδα διαμορφώθηκαν στο 3,4% και 16,2% αντίστοιχα, με την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα να ξεπερνά, έστω και οριακά, τα προ πανδημίας επίπεδα (+0,2% σε σύγκριση με το 4^ο τρίμηνο 2019). Οι εν λόγω παρατηρήσεις, όπως και των κοντινών χρονικά τριμήνων, αναμένεται να αναθεωρηθούν στο πλαίσιο των τακτικών αναθεωρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ (εποχική διόρθωση, επικαιροποίηση πρωτογενών στοιχείων, 2^η εκτίμηση εθνικών λογαριασμών 2020 με ύφεση 9,0% έναντι 8,2% βάσει της 1^{ης} εκτίμησης).

Σχήμα 2: Ελλάδα – Δείκτες Υψηλής Συχνότητας και Πραγματικό ΑΕΠ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IHS Markit, Eurobank Research

Βάσει των δεικτών υψηλής συχνότητας, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας φαίνεται πως συνεχίστηκε, έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση, το 3^ο τρίμηνο 2021. Σύμφωνα με την πρόσφατη δημοσίευση της ΕΛΣΤΑΤ, ο δείκτης όγκου λιανικού εμπορίου, μετά την υψηλή άνοδο που σημείωσε την περίοδο Μαρτίου-Ιουνίου 2021 (12,2%) με το σταδιακό άνοιγμα των κοινωνικών δραστηριοτήτων, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο 2021 παρουσίασε κάμψη της τάξης του 1,6 MoM% και 0,9 MoM% αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, υποθέτοντας ότι δεν θα υπάρξει κάποια θεαματική μεταβολή στην παρατήρηση του Σεπτεμβρίου 2021 (δημοσίευση στις 30/11/2021), ο ρυθμός μεταβολής του δείκτη όγκου λιανικού εμπορίου θα παρουσιάσει μεγάλη επιβράδυνση το 3^ο τρίμηνο 2021.² Παρόμοια ποιοτικά συμπεράσματα εξάγονται και για τη μεταποίηση, με τάσεις επιβράδυνσης του ρυθμού ανόδου της παραγωγής το 3^ο τρίμηνο 2021.³ Σε ότι αφορά τους δείκτες οικονομικού κλίματος και PMI μεταποίησης, η ανοδική πορεία των δύο προηγούμενων τριμήνων συνεχίστηκε, έστω και με μικρότερο ρυθμό, το 3^ο τρίμηνο 2021. Τέλος, ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα από τον κλάδο του τουρισμού, με τις αφίξεις εξωτερικού στους εγχώριους αερολιμένες τον Σεπτέμβριο 2021

² Επί παραδείγματι, αν η τιμή του δείκτη όγκου λιανικού εμπορίου τον Σεπτέμβριο 2021 παραμείνει στα επίπεδα του Αυγούστου 2021, τότε ο τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής θα μειωθεί στο 0,2% το 3^ο τρίμηνο 2021 από 9,0% το 2^ο τρίμηνο 2021 και ο ετήσιος στο 8,8% από 21,3%.

³ Επί παραδείγματι, αν η τιμή του δείκτη παραγωγής στη μεταποίηση τον Σεπτέμβριο 2021 (δημοσίευση στις 10/11/2021) παραμείνει στα επίπεδα του Αυγούστου 2021, τότε ο τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής θα μειωθεί στο -0,7% το 3^ο τρίμηνο 2021 από 1,2% το 2^ο τρίμηνο 2021 και ο ετήσιος στο 6,0% από 14,4%.

να διαμορφώνονται στο 73,1% των αντίστοιχων αφίξεων το 2019 (πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας), σηματοδοτώντας αρκετά καλύτερη του αναμενομένου ανάκτηση των τουριστικών εισπράξεων του 2019.

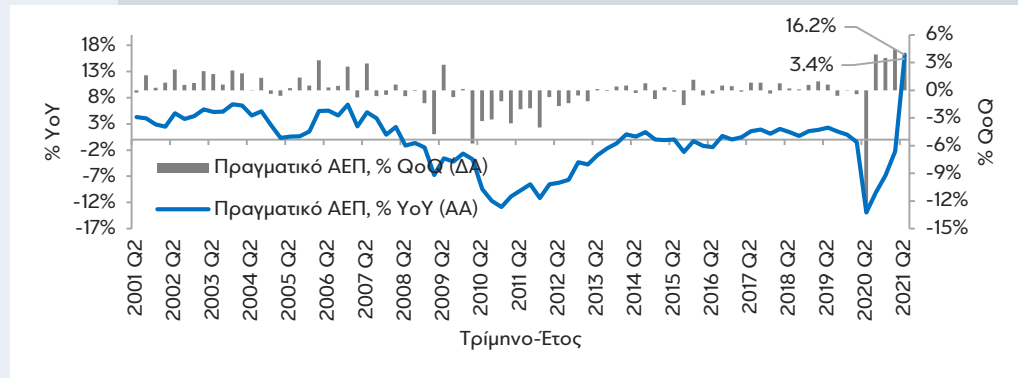
Τα προαναφερθέντα στοιχεία μαζί με την επίδοση της ελληνικής οικονομίας το 1^ο εξάμηνο 2021, η οποία βασίστηκε και σε συγκυριακούς παράγοντες όπως η συσσώρευση αποθεμάτων, δικαιολογούν εν μέρει τις πρόσφατες αναθεωρήσεις επί τα βελτίω των εκτιμήσεων πολλών διεθνών οργανισμών για τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης το 2021. Εντούτοις, η ενεργειακή κρίση και οι πληθωριστικές πιέσεις δημιουργούν πτωτικούς κινδύνους για την παραγωγή, ειδικά στη βιομηχανία, και το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών το 4^ο τρίμηνο 2021. Σε αυτό προστίθεται η τρέχουσα αναζωπύρωση της πανδημίας, η ένταση της οποίας φαίνεται πως δεν ήταν αναμενόμενη. Η εμβολιαστική εκστρατεία και η εμπειρία από τις προηγούμενες εξάρσεις της πανδημίας αμβλύνουν τις επιπτώσεις στην οικονομία του εν εξελίξει νέου κύματος της υγειονομικής κρίσης. Από την άλλη πλευρά τα περιθώρια δημοσιονομικών παρεμβάσεων δεν είναι το ίδιο μεγάλα με αυτά όταν ξεκίνησε η πανδημία.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο 2021 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +16,2% YoY (-2,3% YoY (2021Q1) και -13,9% YoY (2020Q2)) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +3,4% QoQ (+4,5% QoQ (2021Q1) και -13,0% QoQ (2020Q2))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2021: 2021 +4,3%, 2022 +6,0%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: 2001Q2–2021Q2

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,4%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +16,2% (2021Q2)

Ελάχιστο: -13,9% (2020Q2)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

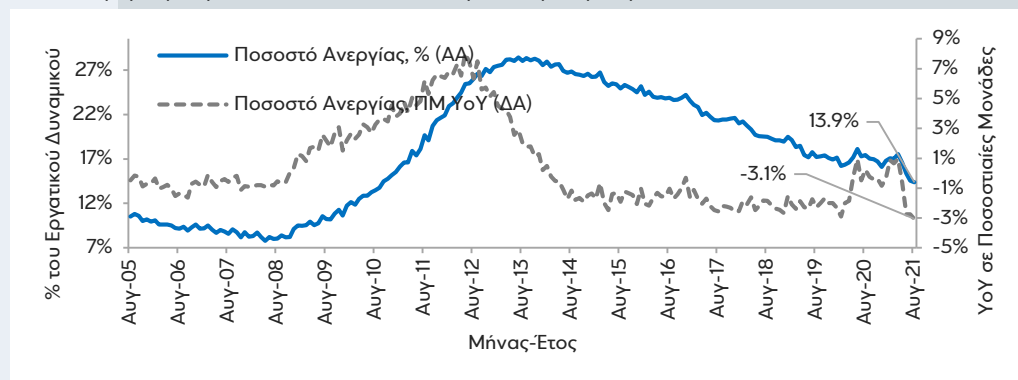
Δημοσίευση: 7/9/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 6/12/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Αύγουστο 2021 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 13,9% (14,0% (7/2021) και 16,9% (8/2020)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 15,8% (16,1% (7/2021) και 16,6% (7/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαι-2021: 2021 16,3%, 2022 16,1%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 8/2005-8/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,5%

Διάμεσος: 17,3%

Μέγιστο: 27,9% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

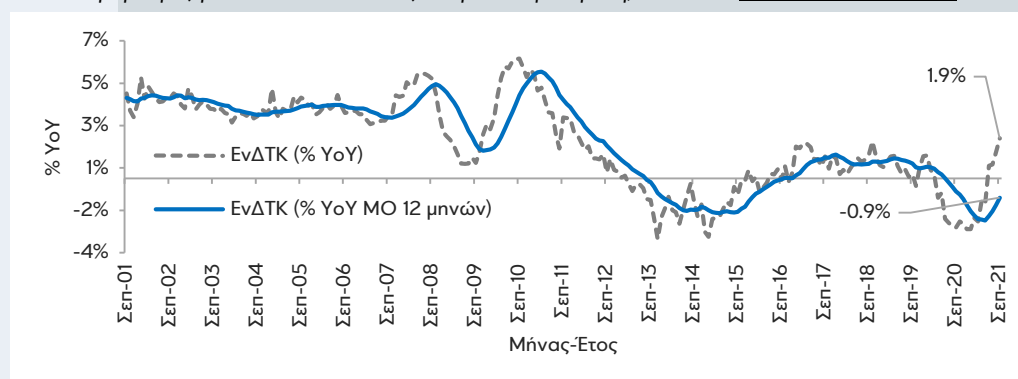
Δημοσίευση: 13/10/2021

Επομ. δημ.: 17/11/2021

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Σεπτέμβριο 2021 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +1,9% YoY (+1,2% YoY (8/2021) και -2,3% YoY (9/2020)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν -0,9% YoY (-1,3% YoY (7/2021) και -0,6% YoY (8/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2021: 2021 -0,4%, 2022 +0,5%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 9/2001-9/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +1,7%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

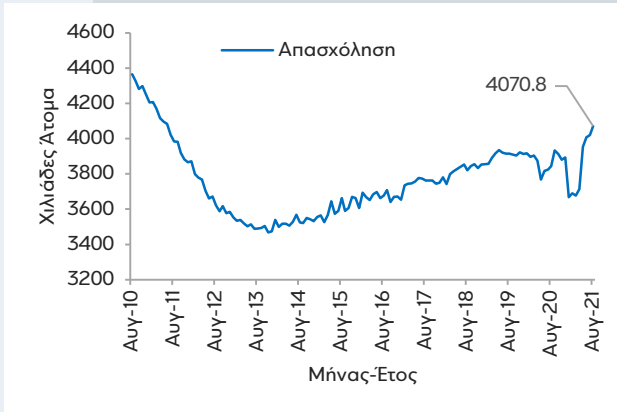
Δημοσίευση: 8/10/2021

Επομ. δημ.: 10/11/2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

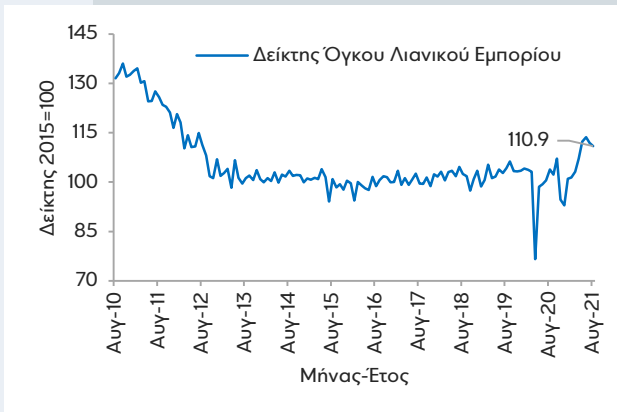
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +5,9% YoY τον Αυγ-21 από +5,1% YoY τον Ιουλ-21, -0,2% YoY την περίοδο Σεπ-20 – Αυγ-21 (12Μ) από -0,2% YoY την περίοδο Σεπ-19 – Αυγ-20 (επόμενη δημοσίευση: 17/11/2021)

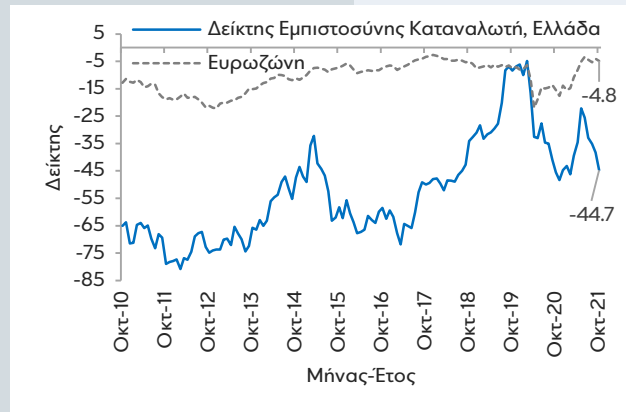
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 112,4 ΜΔ τον Οκτ-21, +2,7 ΜΔ MoM και +19,9 ΜΔ YoY τον Οκτ-21 από -3,3 ΜΔ MoM και +19,9 YoY ΜΔ τον Σεπ-21 (επόμενη δημοσίευση: 29/11/2021)

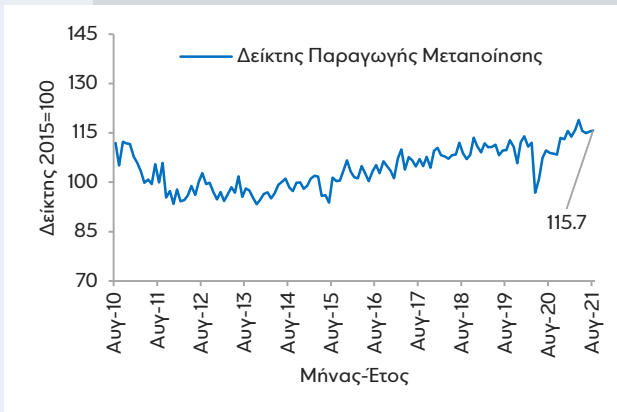
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -0,9% MoM και +6,8% YoY τον Αυγ-21 από -1,6% MoM και +11,3% YoY τον Ιουλ-21, +4,3% YoY την περίοδο Σεπ-20 – Αυγ-21 (12Μ) από -1,3% YoY την περίοδο Σεπ-19 – Αυγ-20 (επόμενη δημοσίευση: 30/11/2021)

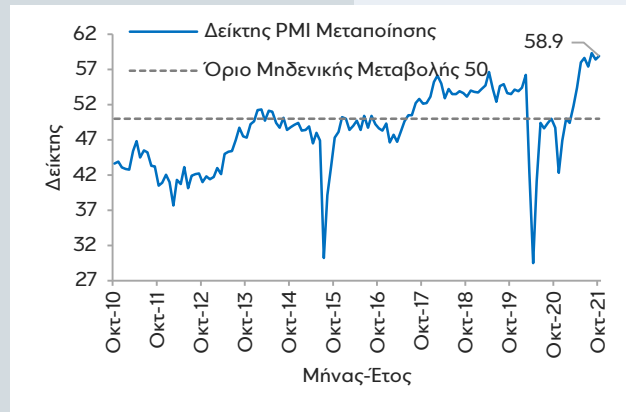
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -44,7 ΜΔ τον Οκτ-21, -6,4 ΜΔ MoM και +0,8 ΜΔ YoY τον Οκτ-21 από -3,2 ΜΔ MoM και +2,7 ΜΔ YoY τον Σεπ-21 (επόμενη δημοσίευση: 29/11/2021)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +0,2% MoM και +6,2% YoY τον Αυγ-21 από +0,5% MoM και +5,2% YoY τον Ιουλ-21, +5,2% YoY την περίοδο Σεπ-20 – Αυγ-21 (12Μ) από -1,4% YoY την περίοδο Σεπ-19 – Αυγ-20 (επόμενη δημοσίευση: 10/11/2021)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 58,9 ΜΔ τον Οκτ-21, +0,5 ΜΔ MoM και +10,2 ΜΔ YoY τον Οκτ-21 από -0,9 ΜΔ MoM και +8,4 ΜΔ YoY τον Σεπ-21 (επόμενη δημοσίευση: 1/12/2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), IHS Markit, Eurobank Research.
Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
rpetropoulou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
v-trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιαμπράσι
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprasi@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein, Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc, reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc, that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

